

بسمه تعالیٰ

بیو شیمی عمومی

کربوهیدرات ها

ابراهیم قاسمی

□ مطالب

■ تعریف و اهمیت کربوهیدرات ها

■ تقسیم بندی کربوهیدرات ها

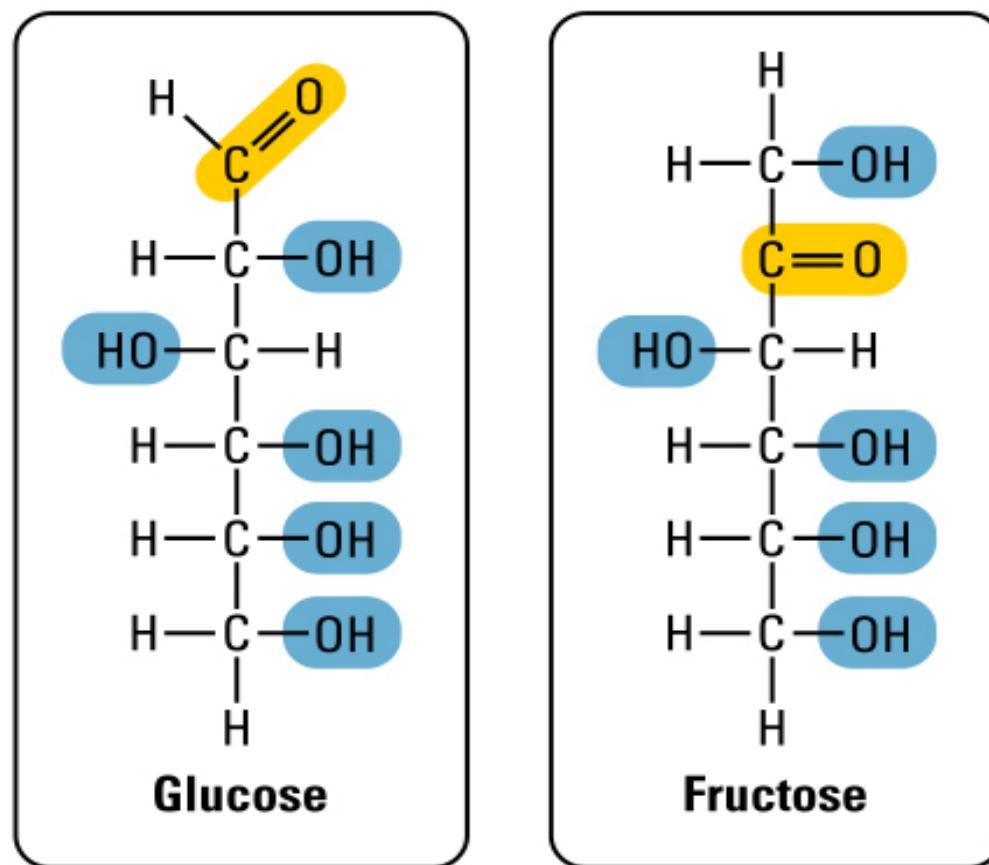
■ ایزومری

■ واکنش ها

□ تعریف

■ از نظر شیمیایی آلدھید یا کتون های پلی هیدروکسی (الکل)

□ اهمیت کربوهیدرات ها

۱- کربوهیدرات نقش مهمی در تامین انرژی و سلامتی دارند

کربوهیدرات ها

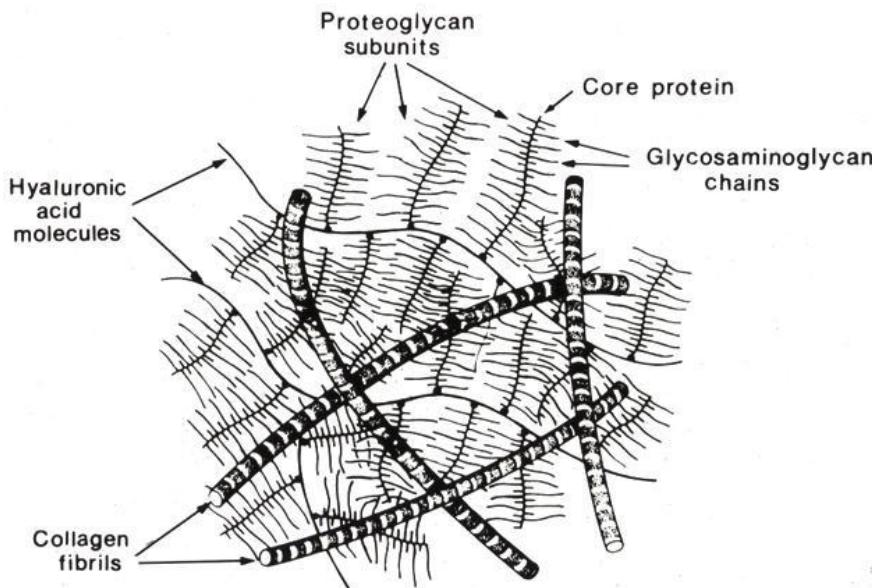
غذا

Nutrient	Children Under 11*	Women Under 50	Men
Calories	900–2,200 kcal	2,000 kcal	2,700 kcal
Fat	35 grams	65 grams	88 grams
Protein	40 grams	50 grams	63 grams
Carbohydrates	150 grams	304 grams	410 grams
Sodium	1,500 mg	2,000 mg	2,000 mg
Fiber	26 grams	30 grams	30 grams
Calcium	1,300 mg	1,000 mg	1,000 mg
Vitamin A	2500 IU	2333 IU	3000 IU
Vitamin C	25 mg	40 mg	40 mg
Iron	15 mg	18 mg	8 mg

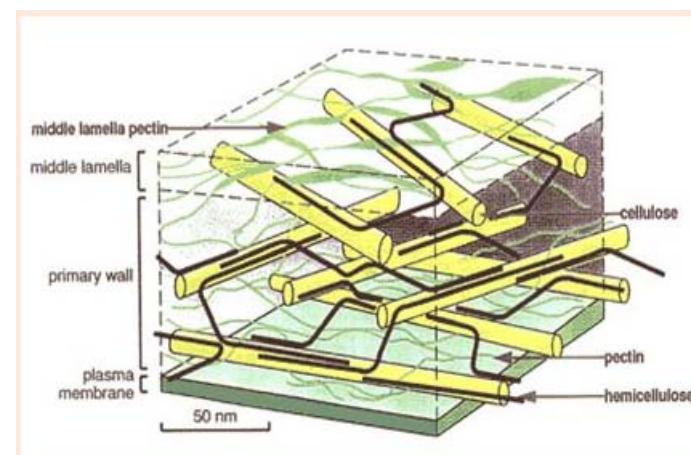
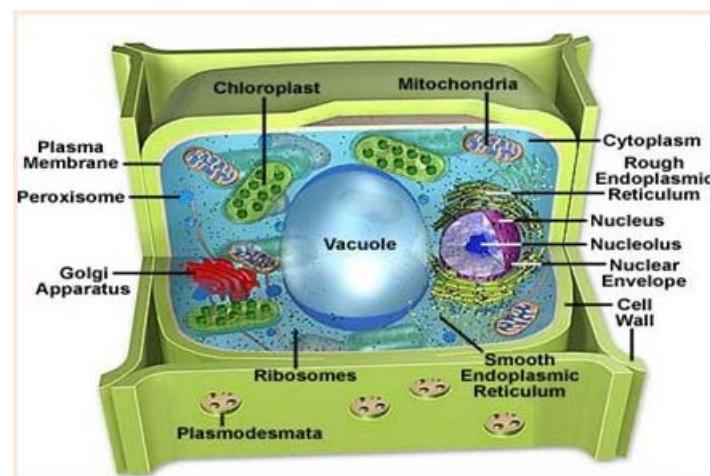
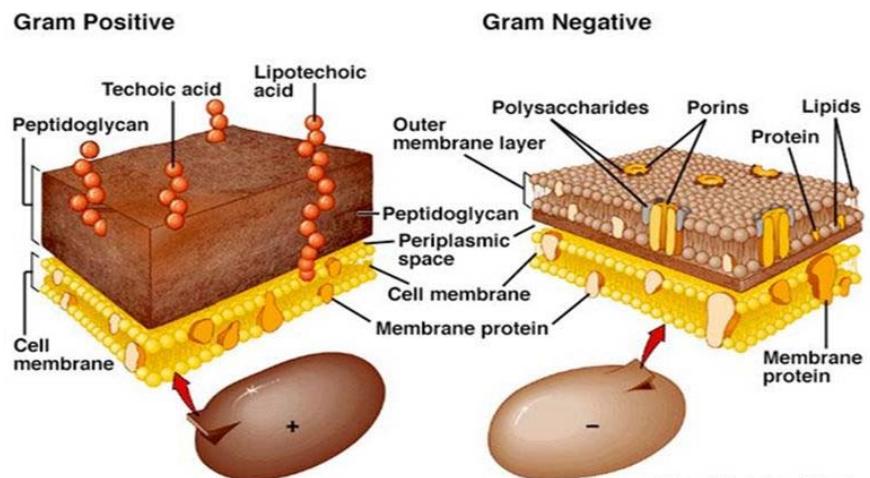

□ اهمیت کربوهیدرات ها

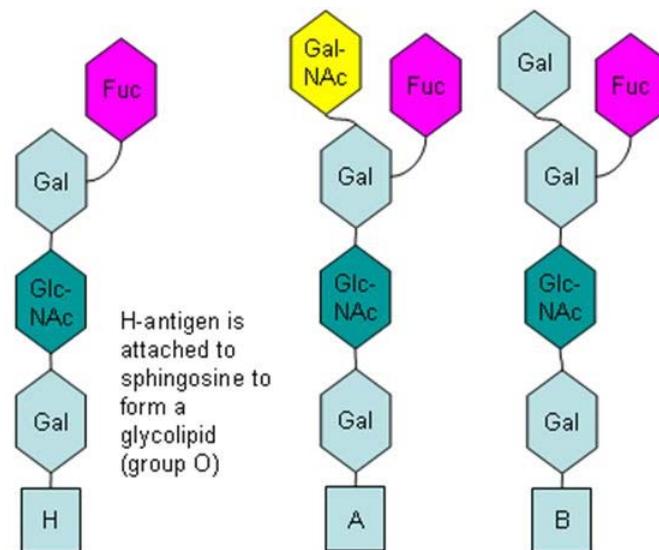
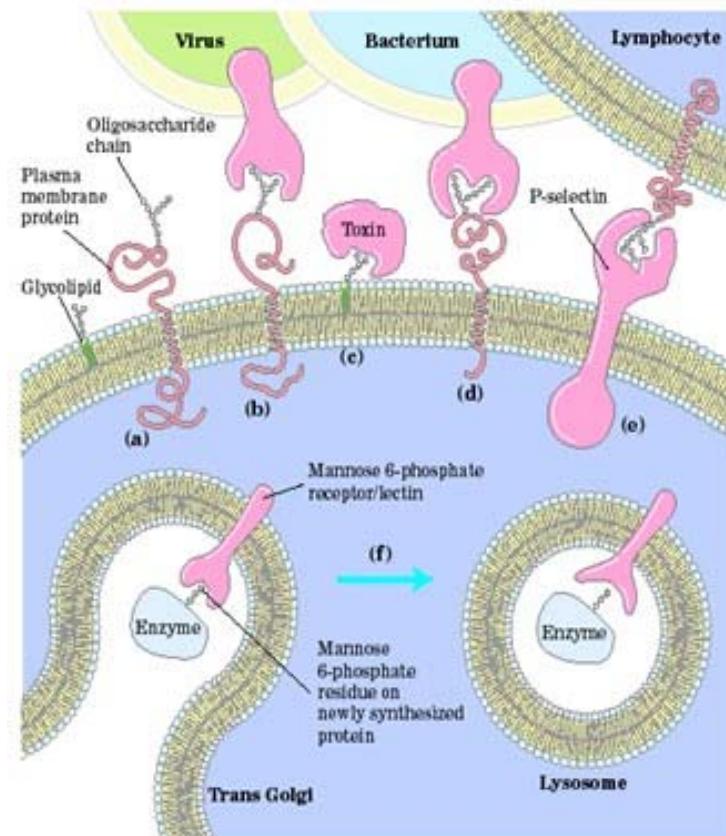
۲- نقش ساختاری

□ اهمیت کربوهیدرات ها

۳- نقش اطلاعاتی در سطح سلول (الیگوساکاریدها)

□ دسته بندی

■ مونوساکارید

■ الیگوساکاریدها

■ پلی ساکاریدها

■ گلیکو کانژوکه ها (کربوهیدرات های مرکب)

□ مونوساکاریدها

■ کوچکترین واحدهای کربوهیدراتی

■ همگی در آب محلول و خاصیت احیا کنندگی

□ تقسیم بندی مونوساکاریدها

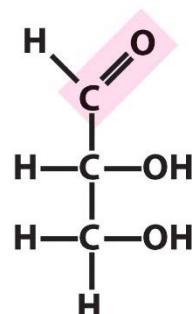
■ انواع مونوساکاریدها

◀ تعداد کربن (n) بین ۳ تا ۷ ($\text{CH}_2\text{O})_n$

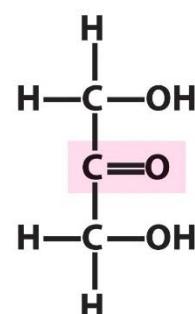
- تریوز، تتروز، پنتوز، هگزووز، هپتووز

◀ گروه کربونیل

- آلدہیدی: آلدوز (اوژ)، کتونی: کتوز (لوژ)

Glyceraldehyde,
an aldohexose

Dihydroxyacetone,
a ketohexose

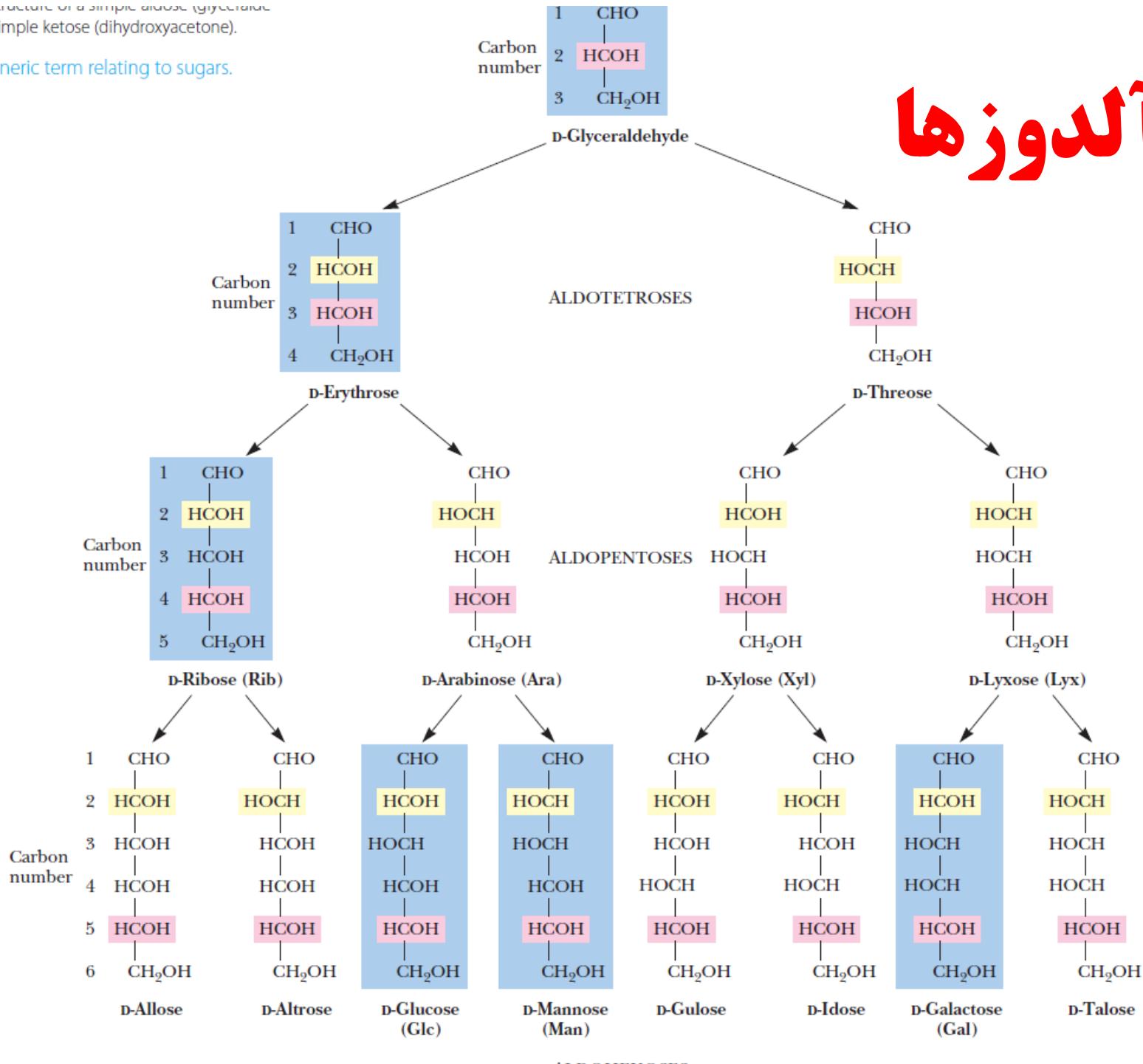
لـ هـ

Structure of a simple aldose (glyceraldehyde) and a simple ketose (dihydroxyacetone).

A generic term relating to sugars.

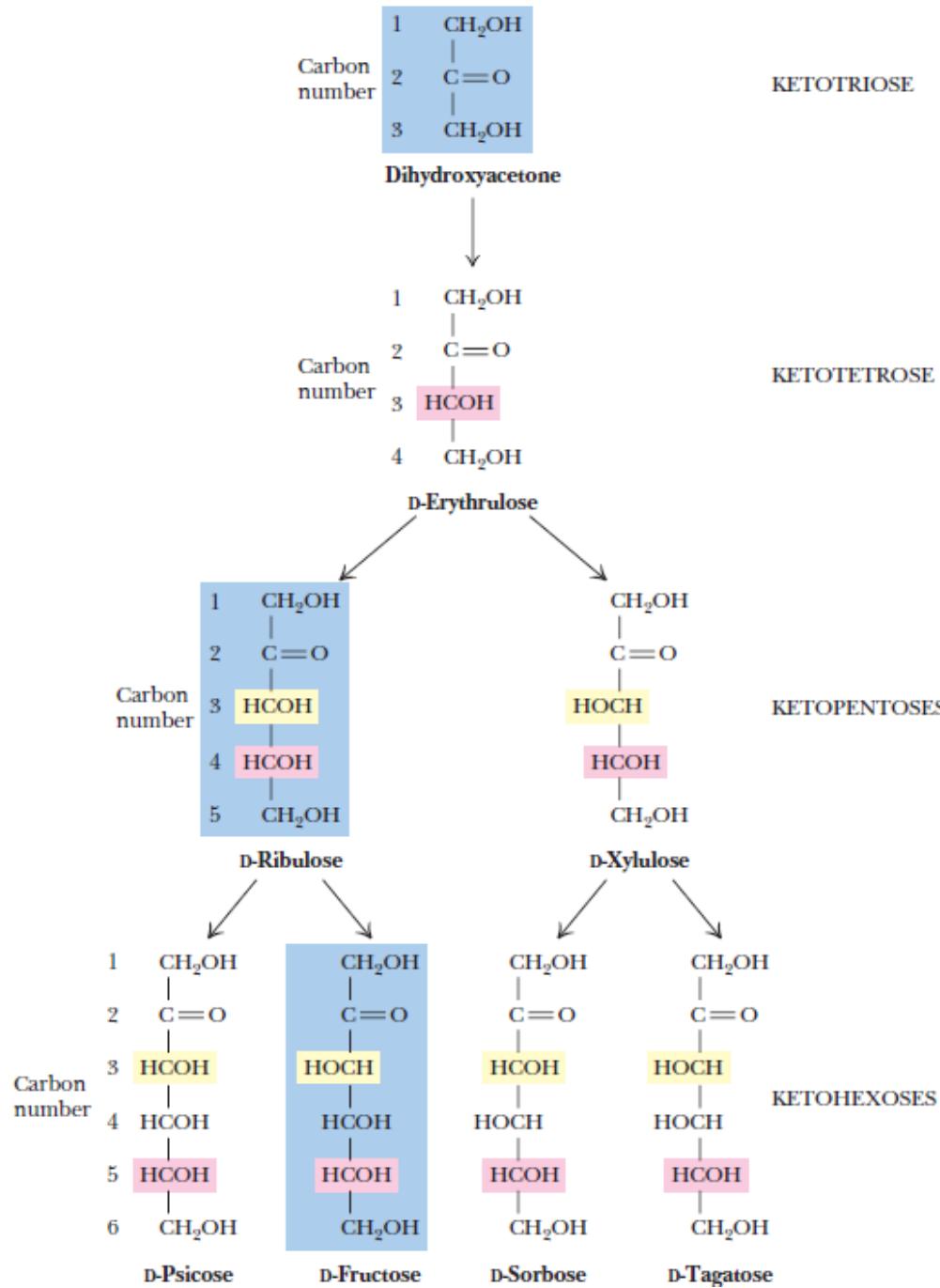
آلدوزها

بوهیدرات ها

کتوز

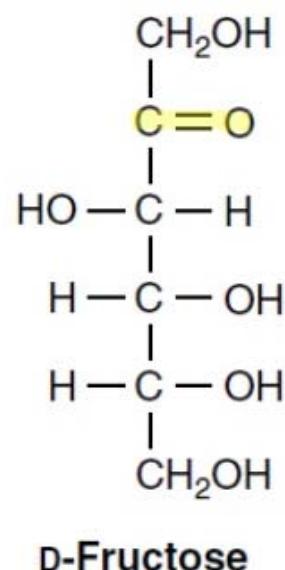
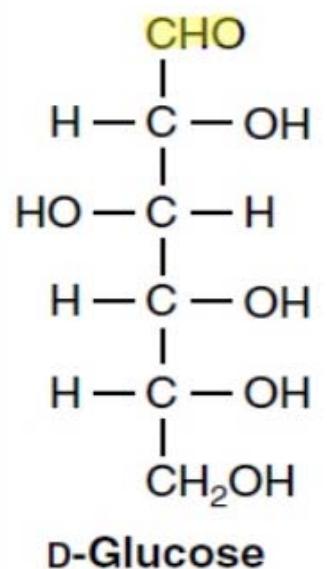

□ ایزومری در کربوهیدرات ها

۱- ایزومری ساختاری

◀ فرکتوز و گلوگز

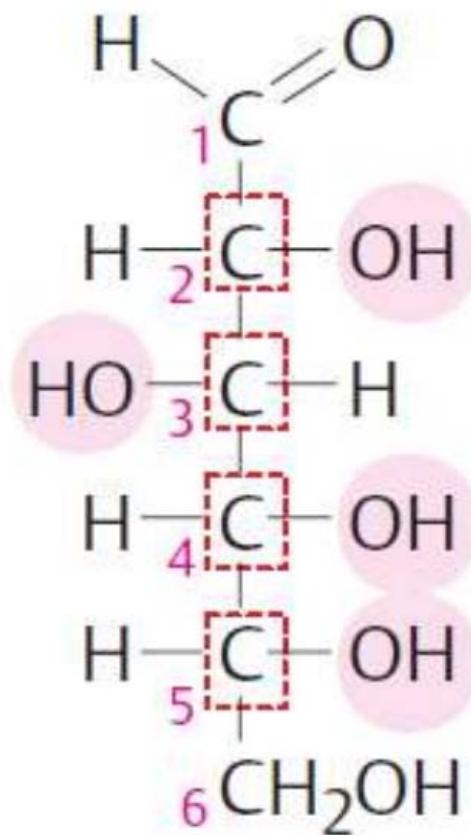

۳۰۰... ایزومری در کربوهیدرات ها

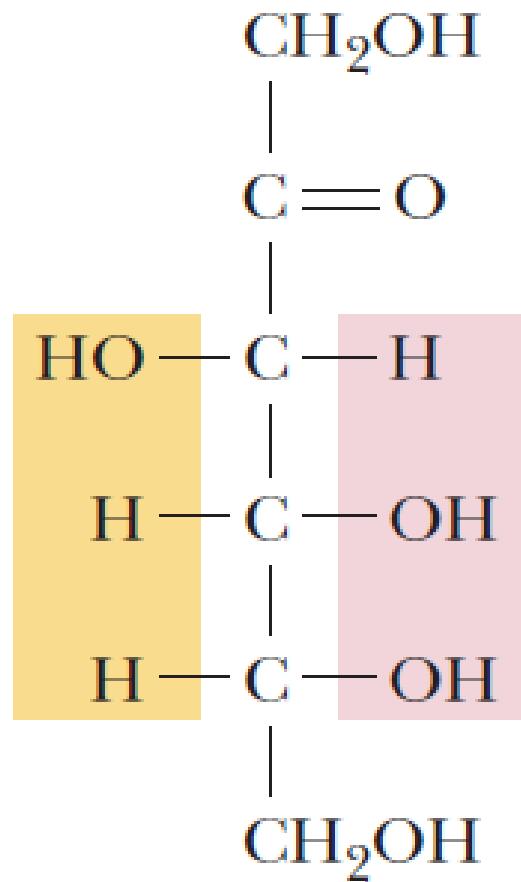
۲- ایزومری فضایی (مراکز کاپرال)

انٹیومر و دیاسترومر

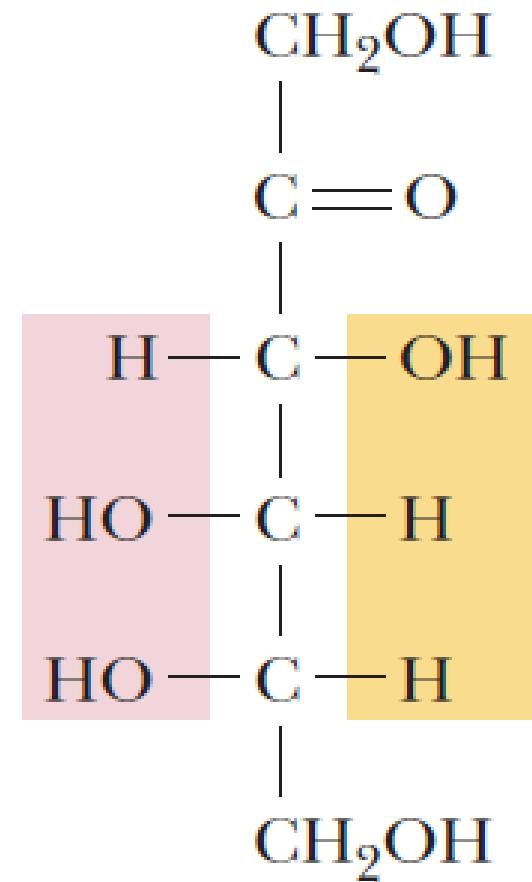

□ انانتیومر

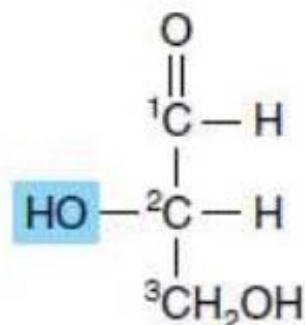
Enantiomers
← →
Mirror-image
configurations

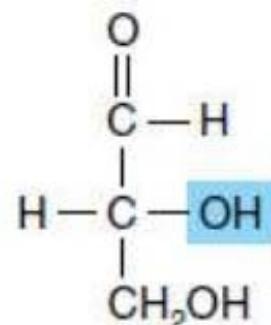
D-Fructose

L-Fructose

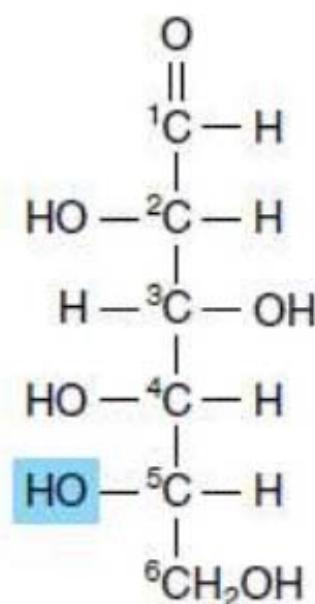
کربوہیدرات ها

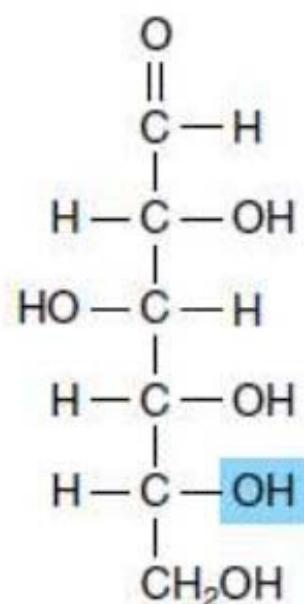
L-Glycerose
(L-glyceraldehyde)

D-Glycerose
(D-glyceraldehyde)

L-Glucose

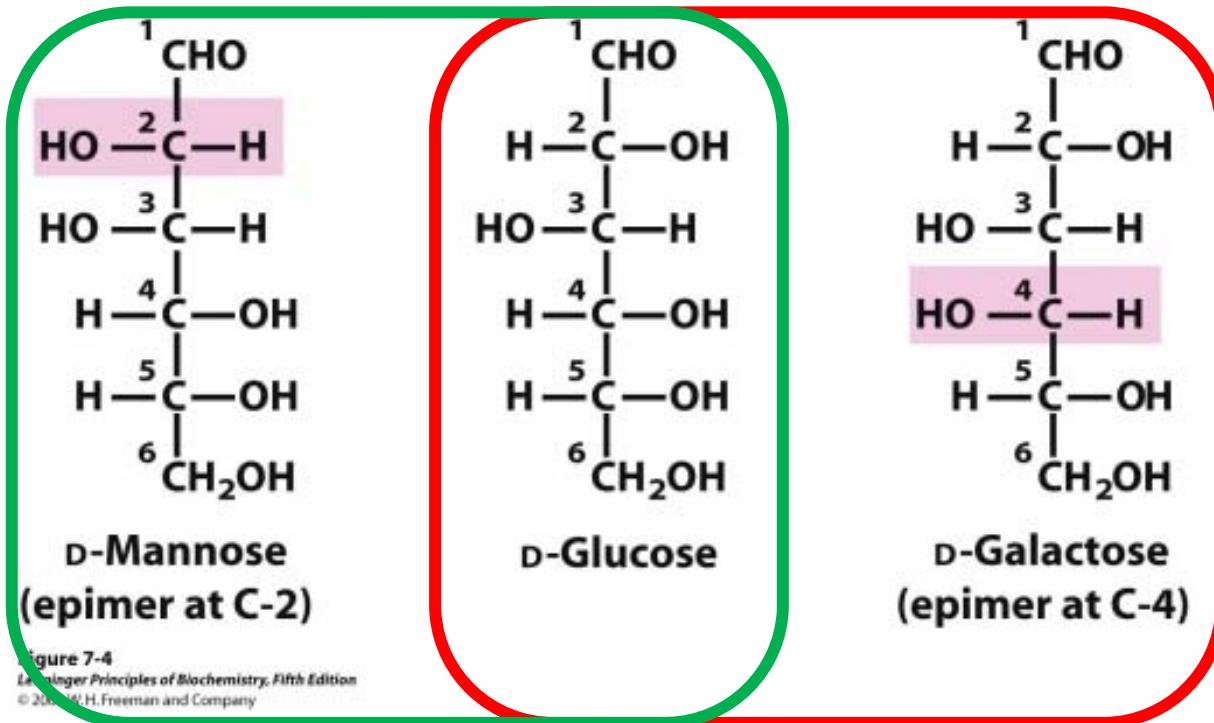
D-Glucose

□ اناتیومر

دیاسترomer

■ اپیمر

واکنش ها

■ حلقوی شدن مونوساکاریدها (همی استال و همی کتال)

■ مشتقات مونوساکاریدها

◀ قند اسیدی، الكلی، دزوکسی و قند آمینی، فسفره و ...

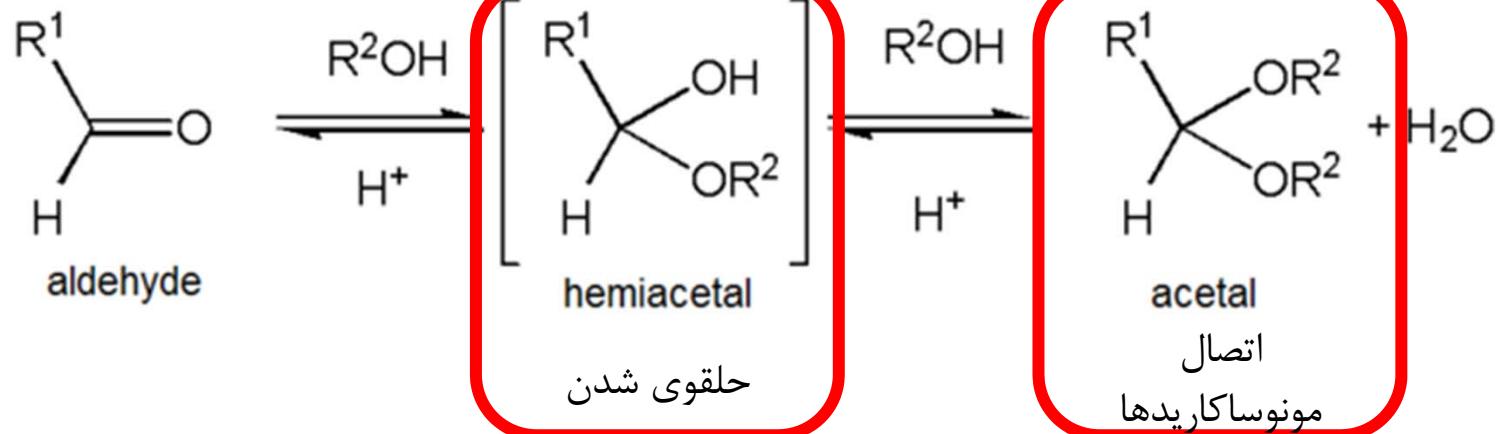
■ تشکیل پیوند گلیکوزید (استال و کتال)

◀ الیگوساکاریدها و پلی ساکاریدها

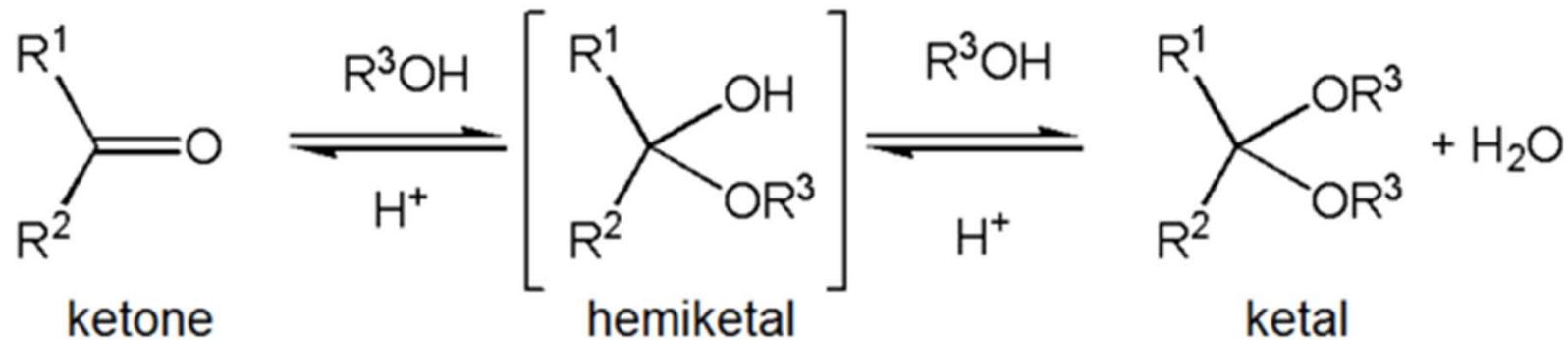

واکنش ها

Aldehyde to acetal conversion

Ketone to ketal conversion

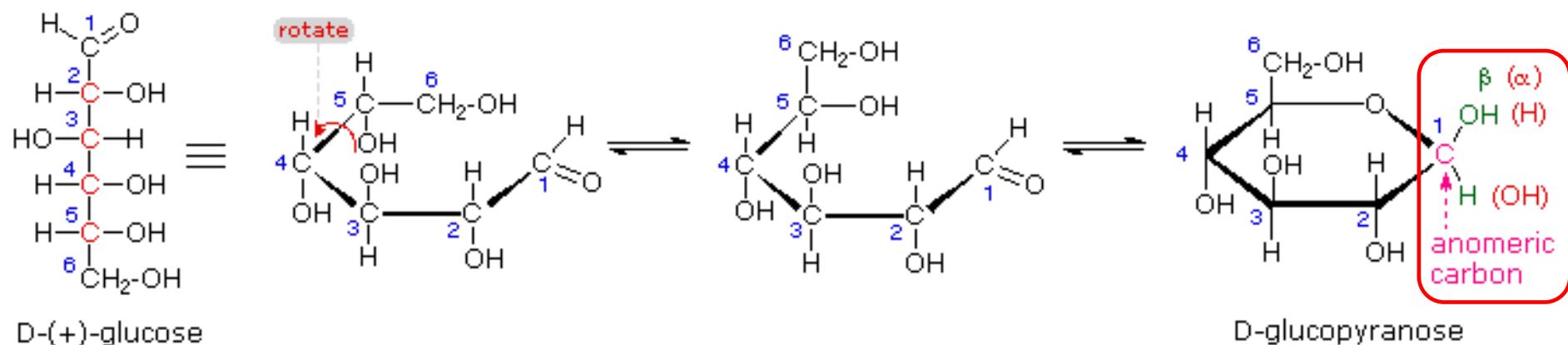

□ تشکیل همی استال و همی کتال

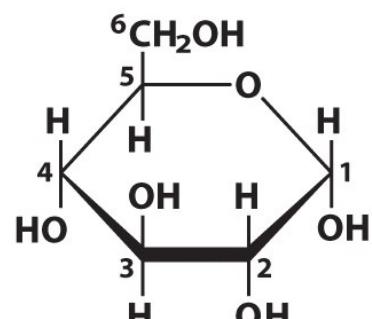
■ حلقوی شدن مونوساکارید

◀ کربن آنومر: کربن گروه کربوکسیل: کربن همی استال یا همی کتال

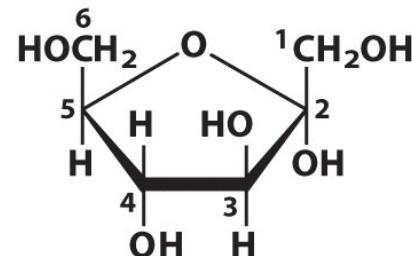

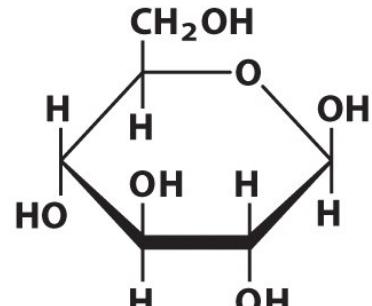
□ ایزومری آلفا و بتا (آنomer)

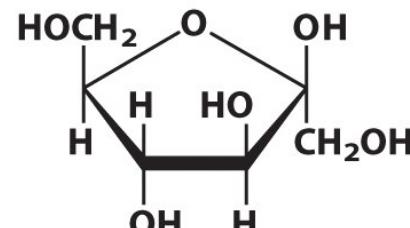
D-Glucopyranose

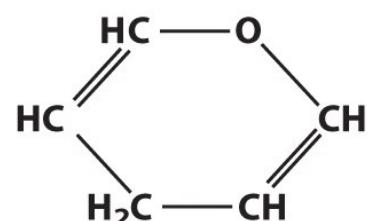
D-Fructofuranose

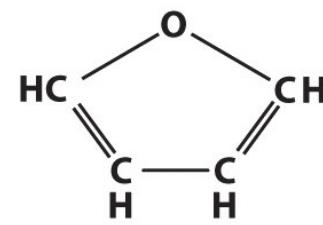
D-Glucopyranose

D-Fructofuranose

Pyran

Furan

گروه عامل آلدھیدی (آلدونیک)، الکلی (ورونیک) و یا هر دو (آلداریک)

مشتقات (اکسیداسیون – قند اسیدی)

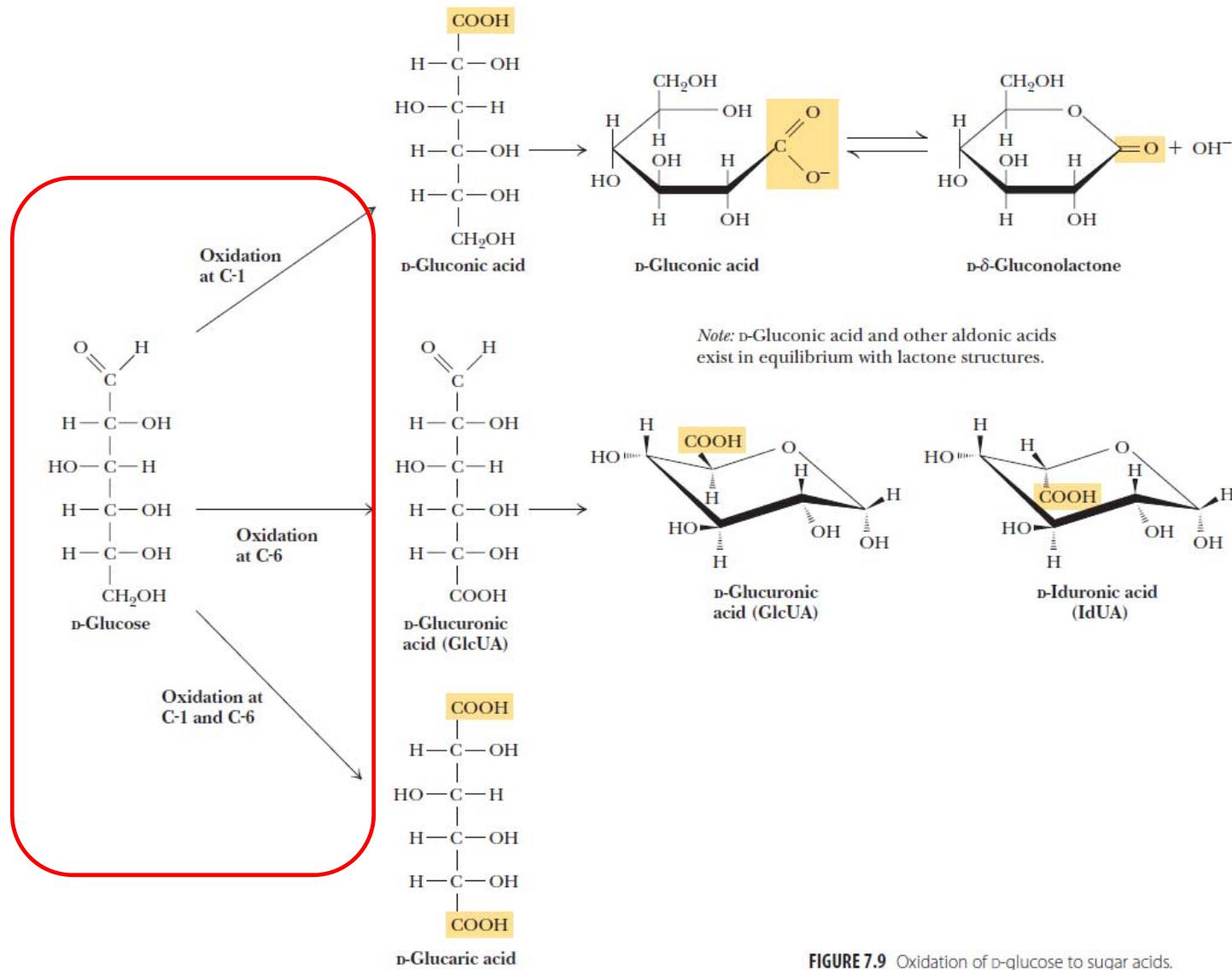
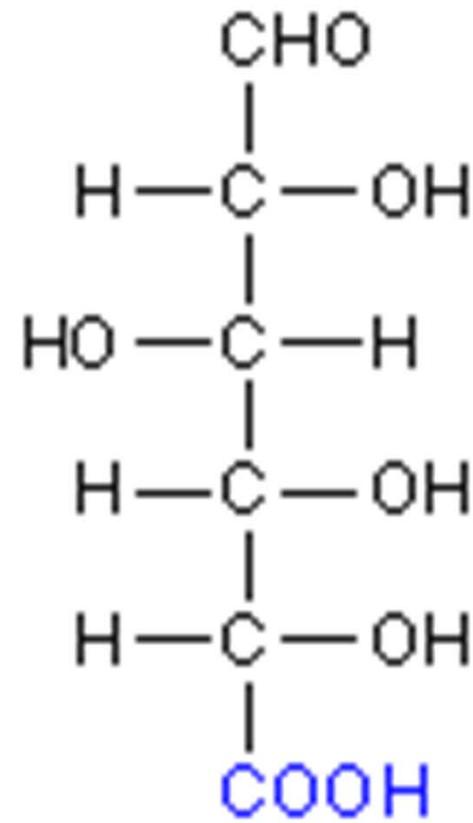
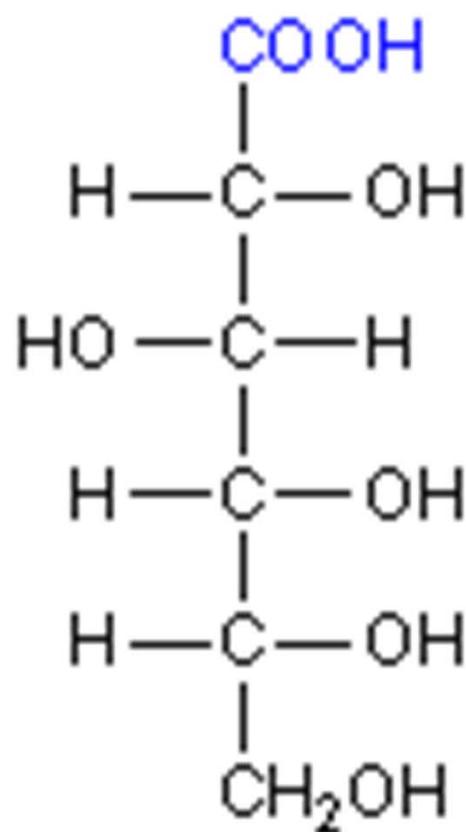

FIGURE 7.9 Oxidation of D-glucose to sugar acids.

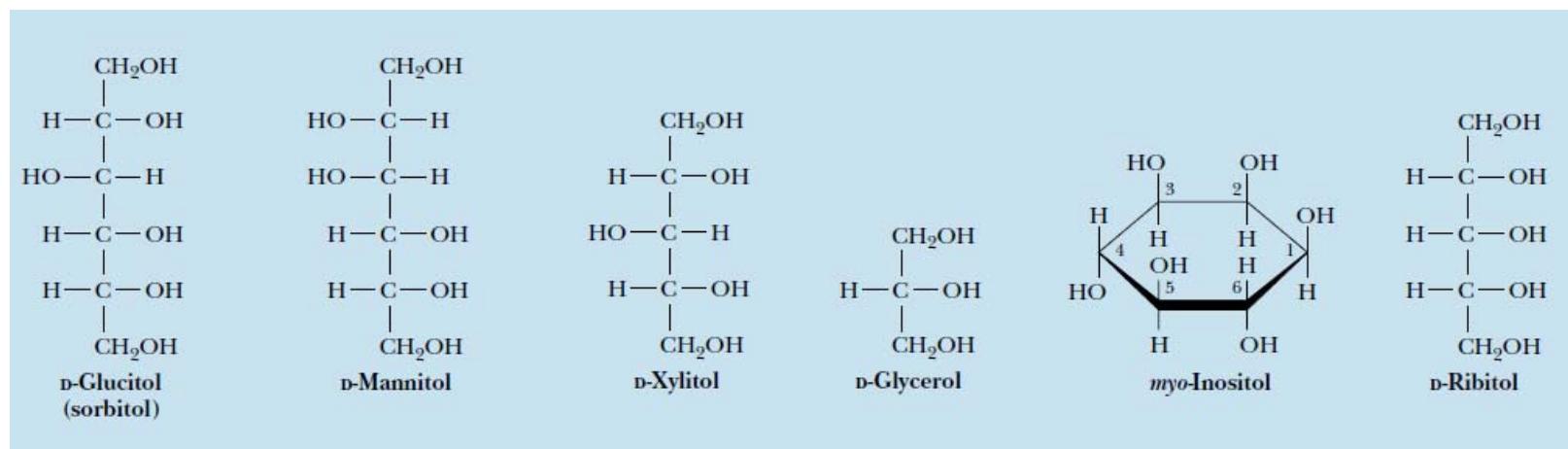
□ مشتقات (اکسیداسیون - قند اسیدی)

□ احیاء (قند الكلی)

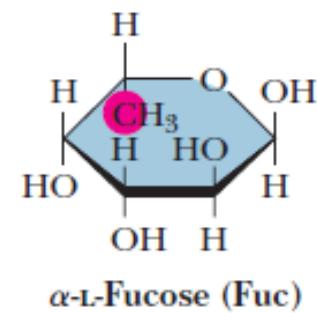
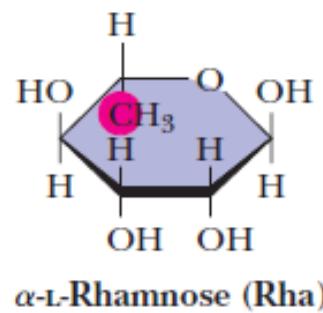
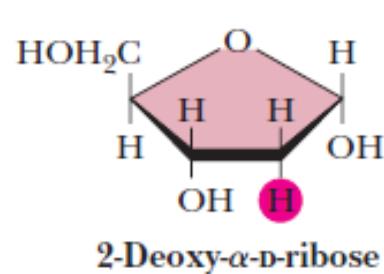
◀ احیاء کربونیل قند الكلی (گلیسرول، ریبیتول، مانیتول و سوربیتول)

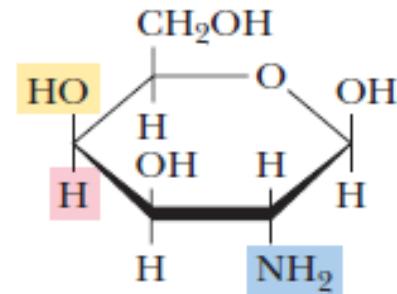
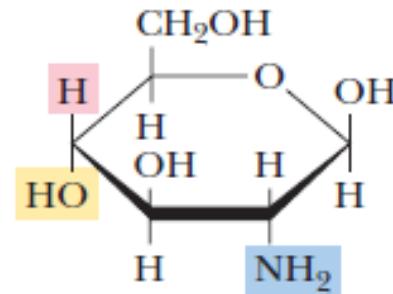
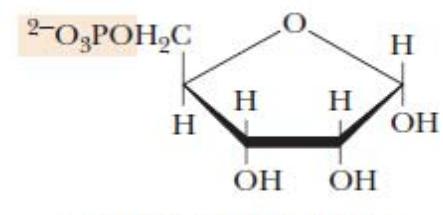
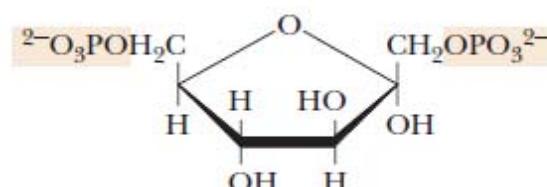
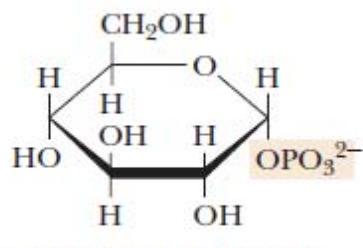
□ احياء (قند دزوکسی)

■ از دست دادن هیدروکسیل قند دزوکسی (فوکوز، رامنوز، داکسی ریبوز)

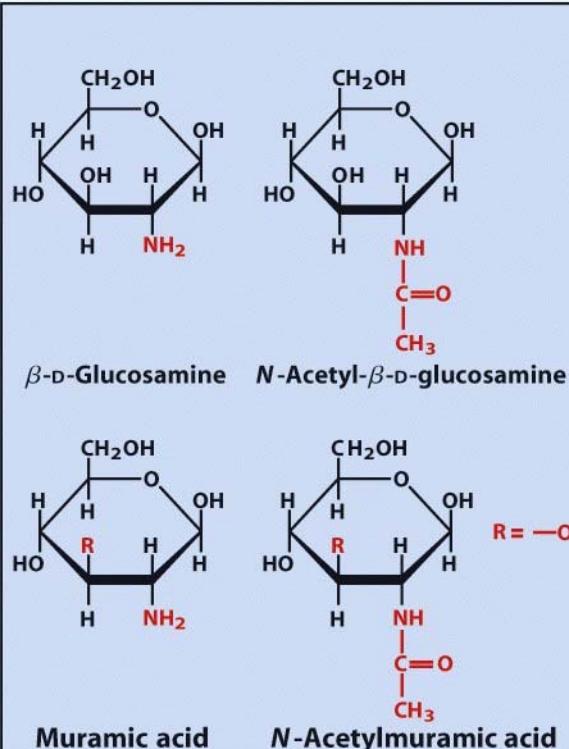
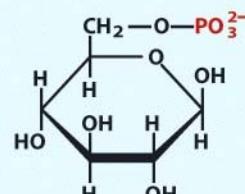
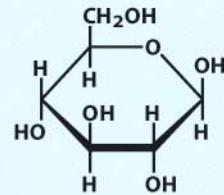
□ قند آمینی، فسفره و ...

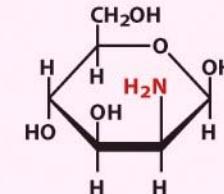
کربوهیدرات ها

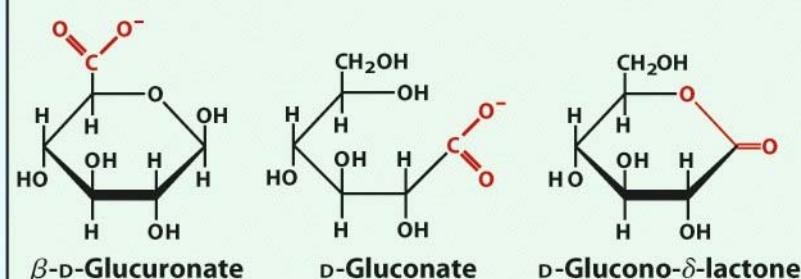
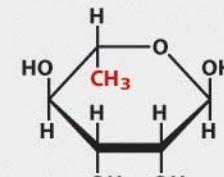
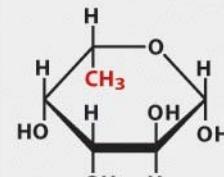
Glucose family

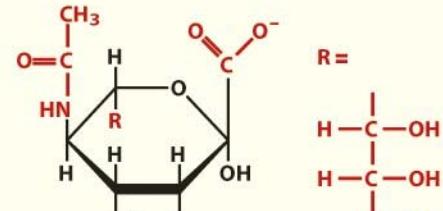
Amino sugars

Deoxy sugars

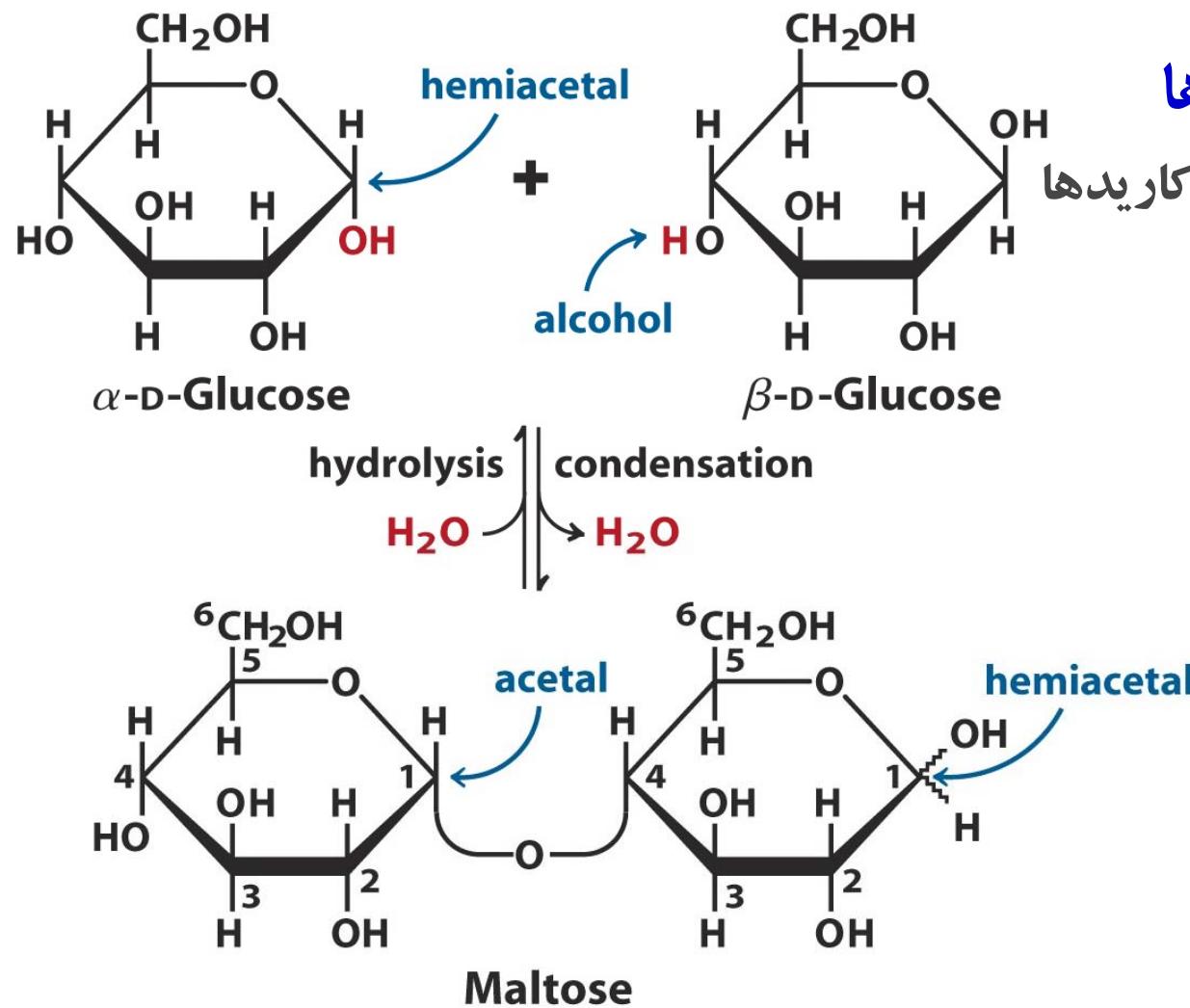

Acidic sugars

□ تشکیل پیوند گلیکوزیدی (استال یا کتال)

■ پیوند بین مونوساکاریدها

◀ الیگوساکاریدها و پلی ساکاریدها

Copyright © 2005 Pearson Education, Inc., publishing as Benjamin Cummings

□ دی ساکاریدها

■ لاكتوز

◀ قند شیر (گالاكتوز + گلوکز)

■ سوکروز

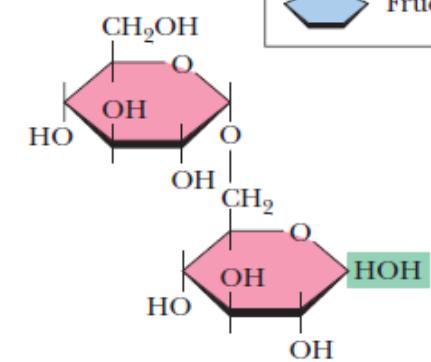
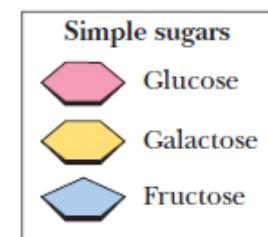
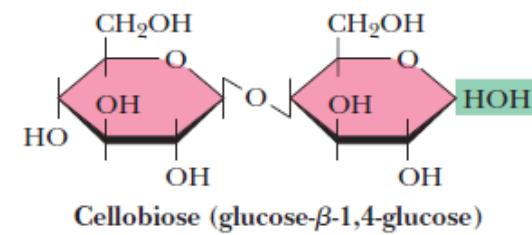
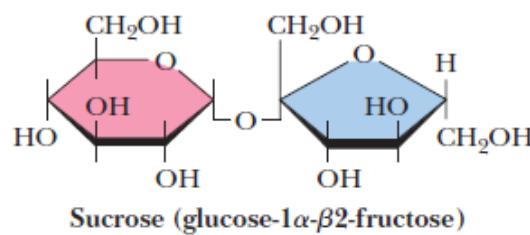
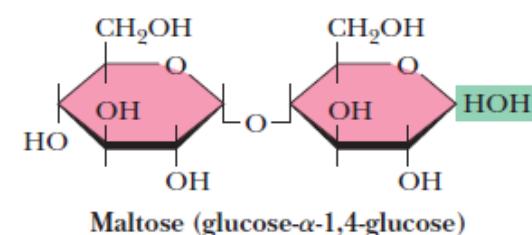
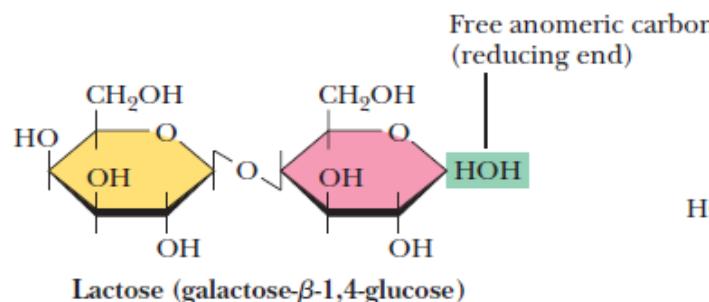
◀ قند خوراکی (فروکتوز + گلوکز)

■ مالتوز

◀ هیدرولیز نشاسته (گلوکز + گلوکز)

□ قند احیاء کننده کربن آنومر آزاد دارد

□ شیرینی نسبی به سوکروز

Sweetness Relative to
Sucrose (= 100)

Monosaccharides

Galactose	30
Sorbitol	36
Glucose	75
Fructose	175

Disaccharides

Lactose	16
Maltose	33
Sucrose	100 ← reference standard

Artificial Sweeteners (Noncarbohydrate)

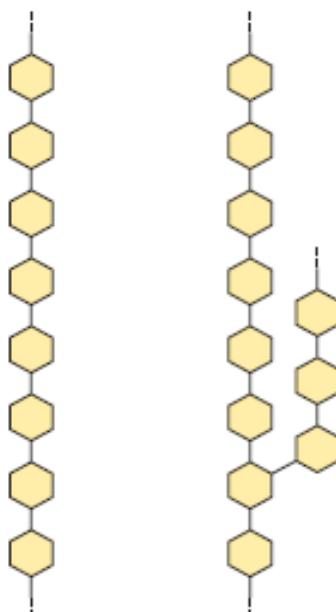
Sucratose	600
Aspartame	18,000
Saccharin	45,000

□ پلی ساکاریدها یا گلیکان ها

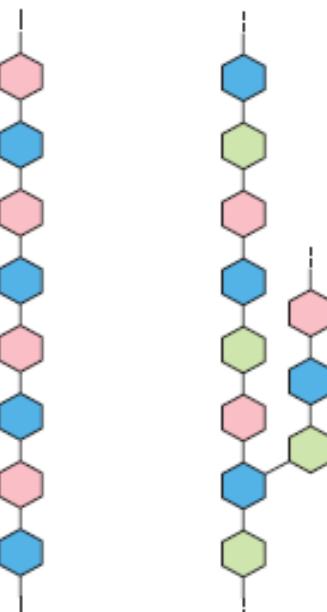
Homopolysaccharides

Unbranched   Branched

Heteropolysaccharides

Two monomer types, unbranched   Multiple monomer types, branched

■ نشاسته

■ گلیکوژن

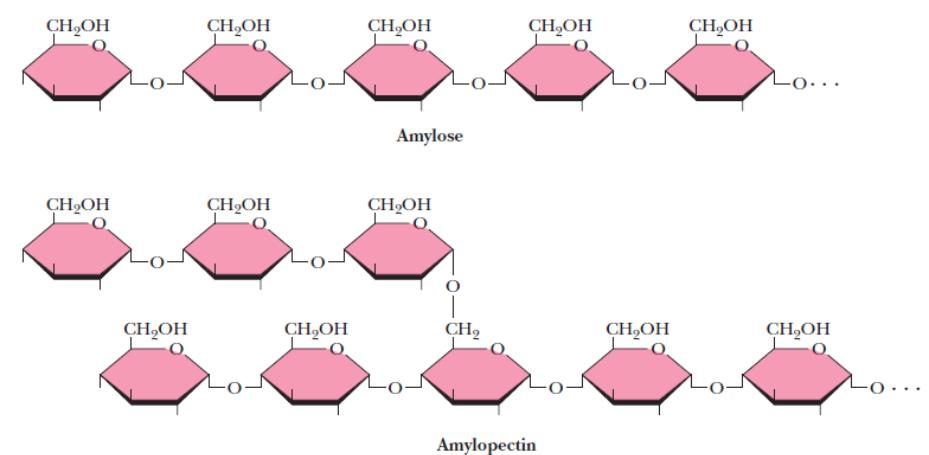
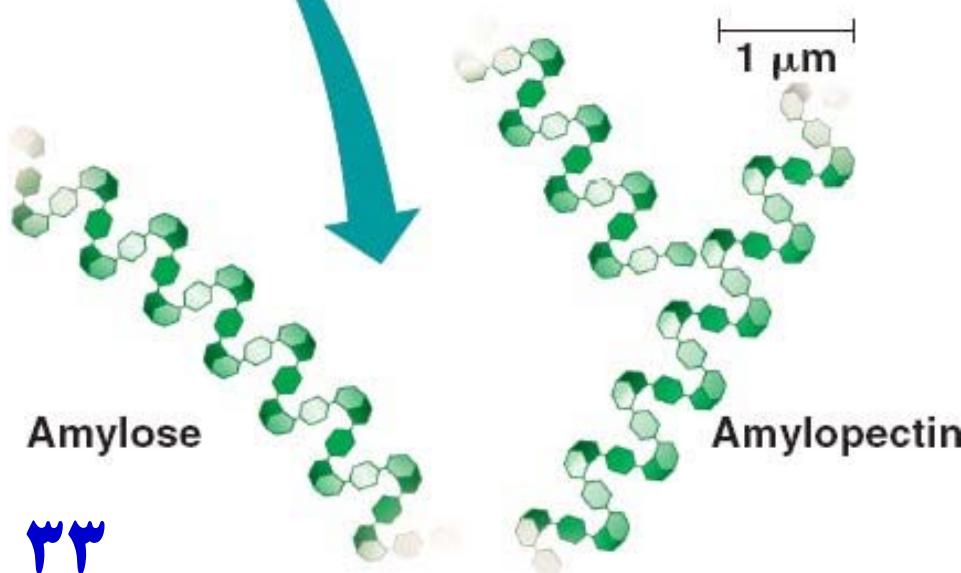
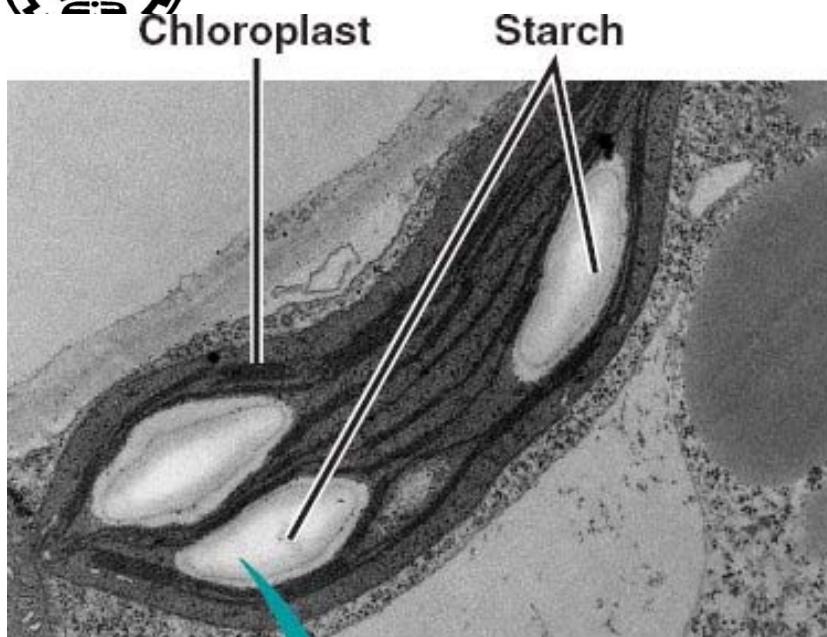
■ سلولز

■ همی سلولز

■ کیتین

■ گلیکوزآمینو گلیکان ها

کربوهیدرات ها

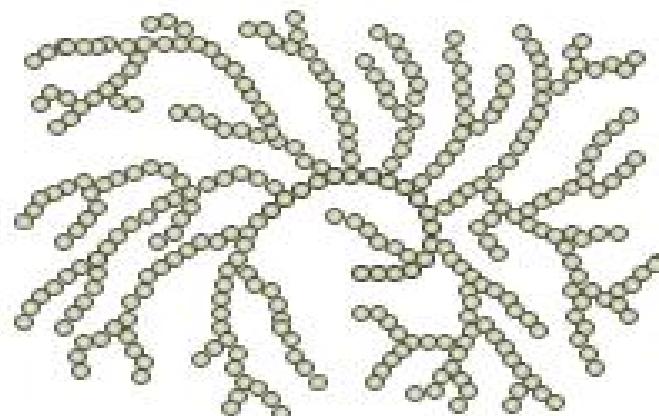
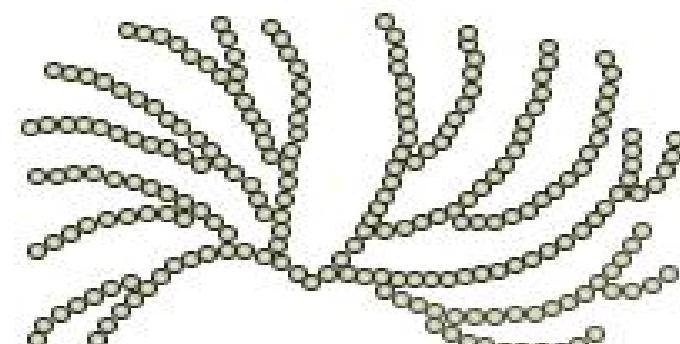
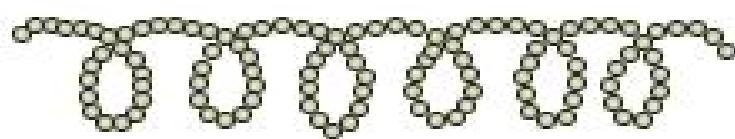
نشاسته

■ ذخیره گلوکز در گیاهان

□ گلیکوژن

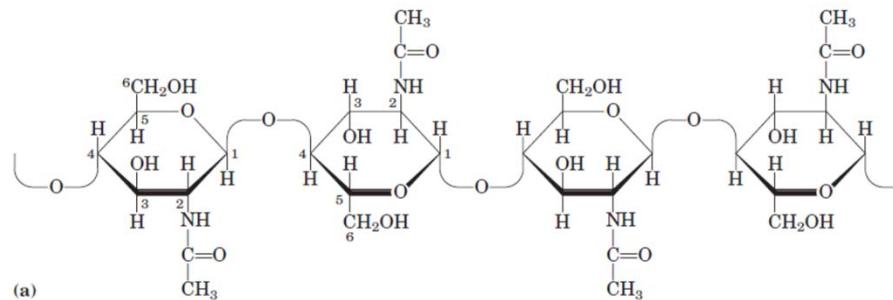
■ ذخیره گلوکز در حیوانات و باکتری ها

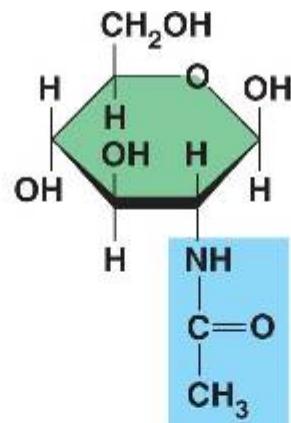
کربوهیدرات ها

□ کیتین

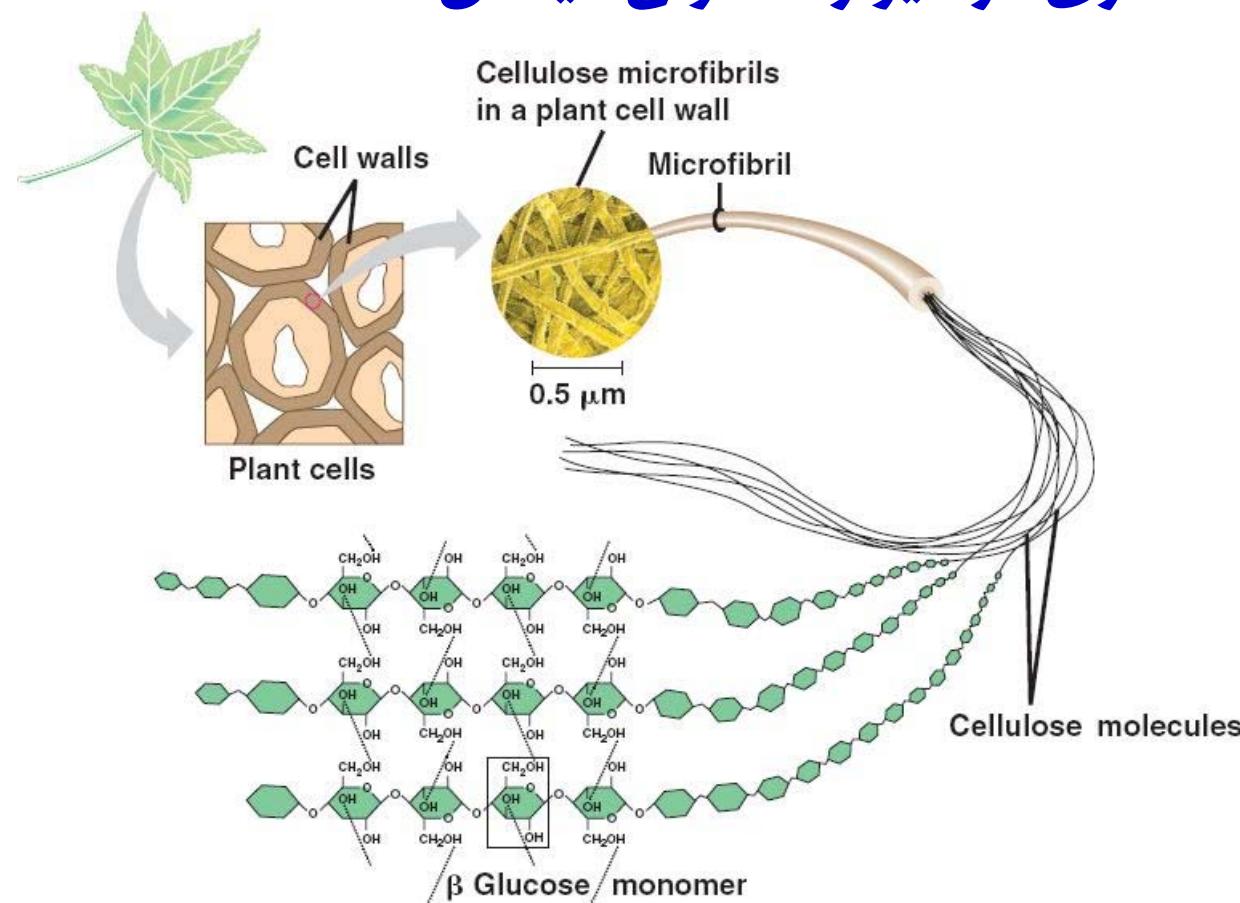
◀ پلیمری از N-استیل گلوکز آمین
◀ نقش ساختاری

□ سلوزل

- پلیمری بتا و خطی گلوكز
- نقش ساختاری در دیواره سلولی گیاهان

□ الیاف خوراکی (Dietary Fiber)

■ ترکیبات گیاهی غیرقابل هضم توسط دستگاه گوارش

Insoluble	Soluble
Hemicellulose (most)	Hemicellulose (some)
Chitosan (neutral pH)	Chitosan (acidic pH)
Beta-Glucan (some)	Beta-Glucan (most)
Cellulose	Fructan
Lignin	Pectin
Chitin	Gum
Resistant Starch	Mucilage

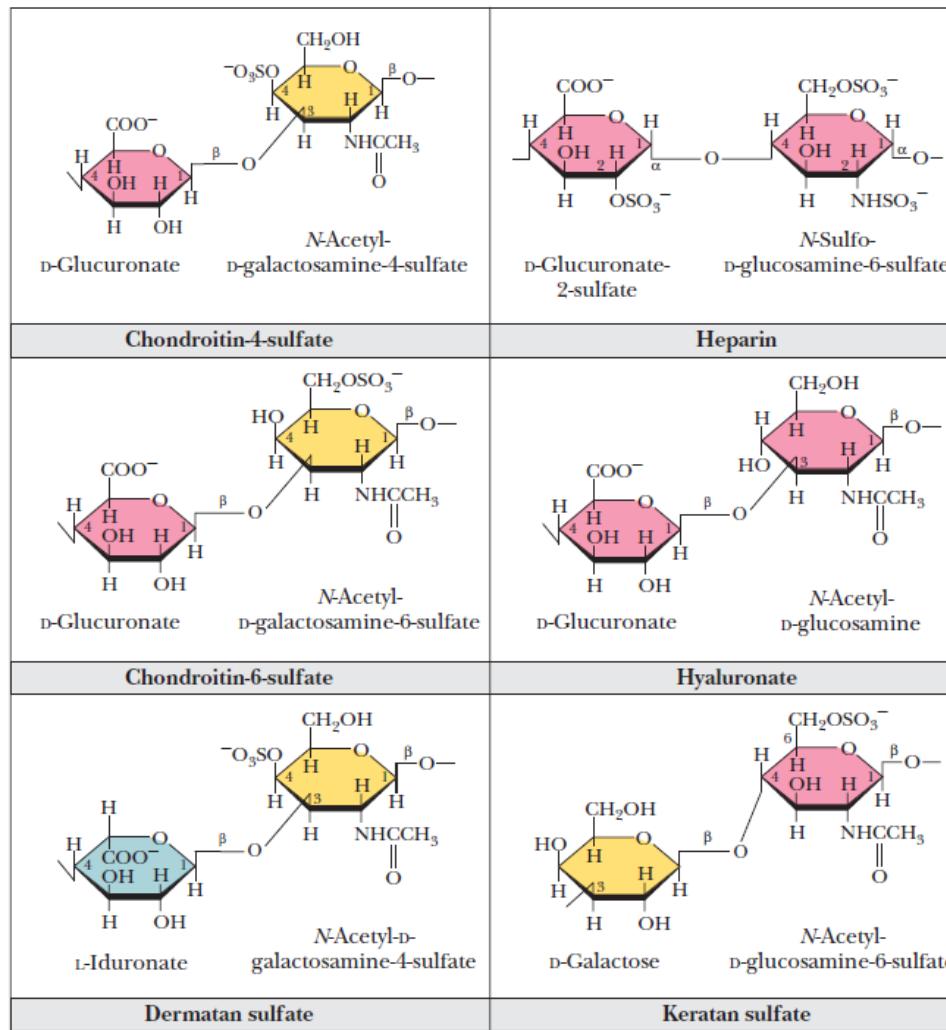
□ مزایای مصرف الیاف (Fiber)

- سیری زودتر و گرسنگی دیرتر
- کاهش جذب کلسترول
- کاهش خطرات قلبی-عروقی
- کاهش وزن
- تنظیم قند خون
- جلوگیری از یبوست
- سبزیجات، میوه، حبوبات، آجیل، غلات

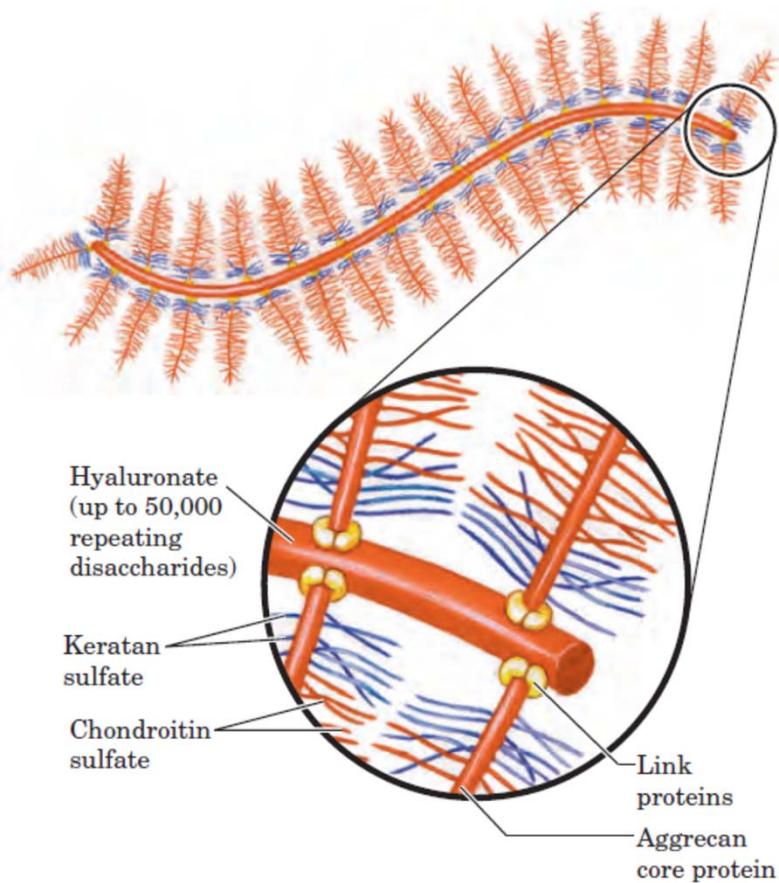
□ کلیکوز آمینو گلیکان ها

■ پلیمری از دی ساکاریدهای تکرارشونده (یک قند اسیدی و یک قند آمینی)

□ گلیکوکانز و که ها

■ پروتئوگلیکان ها

- ◀ گلیکوزآمینوگلیکان + پروتئین
- ◀ ماده زمینه بین سلولی

■ لیپوپلی ساکاریدها

- ◀ پلی ساکارید + لیپید
- ◀ در دیواره باکتری
- ◀ عامل تب

□ ... گلیکوکانژوکه ها

■ گلیکوپروتئین ها

◀ پروتئین + اولیگوساکاریدی

◀ غشای پلاسمایی و بسیاری از پروتئین های ترشحی

■ گلیکولیپیدها

◀ لیپید+ اولیگوساکارید

◀ غشای پلاسمایی (مانند گروه های خونی)